

إِلَهِي أَنَا عَبْدٌ اتَّصَلْتُ إِلَيْكَ مِمَّا كُنْتُ أَوْ أَجْهَكَ بِهِ مِنْ قَلَّةِ اسْتِحْيَائِي مِنْ نَظْرِكَ ...

معبود من! من عبدی هستم که برای عذر خواهی از کردارهای زشتی که ناشی از کم حیائیم در محضرت بوده به آستانت آمده ام ...

• صفت زیبای حیا

شرم و حیا، یکی از صفات خدایی است که در هر کس متجلی شود او را به سوی انواع خوبی ها رهنمون شده و مانند شجره طیبه ای است که شاخه ها و میوه های فراوانی - از انواع برکات و خیرات - بر آن آویخته شده است. کسی که به این خصلت آراسته شده است، راه خوشبختی و سعادت براو هموار شده، و به برکت این صفت، بسیاری از لغزش های وی از میان خواهند رفت.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره اهمیت حیا فرموده اند:

أَمَّا الْحَيَاءُ فَيَتَشَعَّبُ مِنْهُ اللَّيْنُ وَالرَّأْفَةُ وَالْمُرَاقَبَةُ لِلَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةُ وَالسَّلَامَةُ وَاجْتِنَابُ الشَّرِّ وَالْبِشَاشَةُ وَالسَّمَاحَةُ وَالظَّفَرُ وَحُسْنُ الثَّنَاءِ عَلَى الْمَرْءِ فِي النَّاسِ، فَهَذَا مَا أَصَابَ الْعَاقِلُ بِالْحَيَاءِ فَطُوبَى لِمَنْ قَبْلَ نَصِيحَةِ اللَّهِ وَخَافَ فَضِيحَتَهُ:

اما آنچه از حیا نشئت می گیرد عبارت است از: نرم خویی، مهربانی، در نظر داشتن خدا در آشکار و نهان، سلامت، دوری نمودن از بدی، خوشرویی، گذشت و بخشندگی، پیروزی و خوشنامی در میان مردم، اینها فوایدی است که خردمند از حیا می برد. خوشا کسی که نصیحت خدا را بپذیرد و از رسواگری او بترسد. (تحف العقول، ص ۱۸)

امام علی علیه السلام نیز در این زمینه می فرماید: «الْحَيَاءُ مِفْتَاحُ كُلِّ الْخَيْرِ؛ حیا کلید همه خوبی هاست». (غرر الحکم و درر الکلم، ج ۱، ص ۹۳)

باری آنکه اهل حیاست، هر سخنی را بر زبان جاری نمی سازد، هر حرکتی را از خود بروز نمی دهد. ممکن نیست کسی دارای ارزش باشد، ولی حیاورزی نکند و امکان ندارد که کسی بی حیا باشد، اما انسان ها برای او اعتبار و شأن و جایگاهی والا قائل باشند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: «ما كانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ وَ لَا كَانَ الْحَيَاءُ فِي شَيْءٍ إِلَّا قَطَّالًا زَانَهُ؛ بی شرمی و بی حیایی با هیچ چیز همراه نشد مگر اینکه آن را زشت گردانید و حیا با هیچ چیز همراه نگشت مگر اینکه آن را آراست». (میزان الحکمه، ج ۳، ص ۱۳۵۲)

● حیا خداوندی

چیزی که باید آدمی را غرق حیا نماید آن است که پروردگارش خود، اهل حیاست و در مواردی از برخورد با بنده اش اظهار شرم و حیا نموده است و چه زشت است که خداوند آدمی حیاورز باشد، ولی آدمی از حیا بهره ای نداشته باشد.

گنه بنده کرده است و او شرمسار

کرم بین و لطف خداوندگار

سعدی

وَأَطْلَبُ الْعَفْوَ مِنْكَ إِذِ الْعَفْوِ نَعْتُ لِكَرَمِكَ ...

و از درگاهت خواستار عفو و گذشت می باشم، عفوی که از اوصاف کرم تو می باشد ...

● طلب عفو از خداوند

«عَفُوٌّ» و بخشنده بودن و عفو کردن، از صفات زیبای حق تعالی است که در قرآن مجید بارها ذکر شده و از خداوند به صفت "عَفُوٌّ" بودن ستایش شده است.

در بند چهل و سوم دعای جوشن کبیر می خوانیم: «یا مَنْ فِي عَفْوِهِ يَطْمَعُ الْخَاطِئُونَ؛ ای آنکه در عفویش، خطاکاران، طمع می بندند».

گر من گنه جمله جهان کردستم

عفو تو امید است که گیرد دستم

گفتی که به روز عجز دستت گیرم

عاجزتر از این خواه کاکنون هستم

ابوسعید ابوالخیر

حوزه نت